5 Bani în România.-10 Bani în străinătate

ICG

Anul XXXI.- No.148.-Sâmbătă 1 Iunie 1913

ABONAMENTE

ROMÂNIA		STRĂINĂTATE	
Lei		Lei	
4.65	3 luni	10.-	
9.15	6 luni	20.-	
18.—	Un an	40.-	

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 35
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunciuri sau informaţiuni mortuare după mărime deia 60-150 lei

Redacţia şi Administraţia: 11, str. Brezoianu 11 — Bucuresti —

LA 10.000 METRI INALŢIME

PRIMUL CLIŞEU FOTOGRAFIC LUAT LA PESTE 10 MII DE METRI INĂLŢIME

În nacela balonului ICAR: D-nii Maurice Bienaime şi Jacques Schneider, fotografiaţi de tovarăşul lor, d. Albert Senouque, în ascensiunea făcută la Lamotte-Breuil (Franţa)

Aeronauţii poartă măştile respiratoare cu ţevile de oxigen

Bucureşti, 30 Maiu 1913

Locurile de băi şi vilegiatură

—oxo—

Căldurile proverbiale bucureştene încep să-şi facă apariţia şi cu ele deodată şi „Călăuzele" lăudătoare a locurilor de vilegiatură sau de băi din ţară şi străinătate... In genere, toate aceste Călăuze nu conţin decât descripţii laudative şi ademenitoare, — aşa că o consultare a lor produce în totdeauna mai de grabă îndoială şi nehotărâre, decât îndrumare pentru aceia cari au nevoe de ea şi cari în acelaş timp aŭ şi timpul şi mijloacele de a o urma.

Acuma, mai toate locurile de băi se recomandă aproape pentru toate boalele, — în tot cazul pentru cele mai la modă, —şi toate locurile de vilegiatură sunt încântătoare, admirabile, ideale. Din experienţă însă, prea puţini sunt aceia cari să nu fi suferit numeroase decepţiuni de pe urma unor astfel de laude pe cari le vor fi luat cândva înserios.

In deosebi în ce priveşte locurile de băi şi de vilegiatură din ţară, — fiindcă negreşit acestea trebuie să ne intereseze în primul rând şi să le dăm atenţia în prima linie, — deşi an de an tot mai mult frecventate, progresează cu greu, foarte cu greu, din punct de vedere al confortului şi al ieftinătăţi.

S'ar părea că aceste două noţiuni: confort şi ieftinătate ar fi în contrazicere între ele, una excluzând mai mult saŭ mai puţin pe cealaltă. Dar nu este aşa. Scumpetea în staţiunile noastre de băi şi de vilegiatură provine în primul rând din lipsa unei organizări şi aprovizionări sistematice, raţionale.

Ea provine, e drept, din faptul că pe când în altă parte antreprenorii de pensiuni, otelierii, restauratorii, etc. se mulţămesc *să trăiască* din întreprinderile lor, la noi cei mai mulţi urmăresc *să se îmbogăţească* din ele. Că aceştia mai adesea *nu* reuşesc, pe când aceia reuşesc mai în totdeauna, e o altă chestiune, care ţine de condiţiile isbutirii în orice ramură comercială; dar faptul e astfel: In cele mai multe din localităţile noastre de băi şi vilegiatură e prea mare preocuparea de a se pune vizitatorul la o contribuire cât mai mare şi prea puţină aceia de a-i pune la dispoziţie mijloace cât mai depline de îndestulare.

Este un cerc vicios acesta, şi el n'ar putea fi frânt decât din momentul ce întreprinzătorii bine intenţionaţi dar şi cu pregătirea necesară ar deveni mai numeroşi decât astăzi, — căci nu se poate contesta că totuşi există unii pe icî pe colo; — nu poate fi alt mijloc de ridicare a locurilor noastre de băi şi vilegiatură, —şi acest mijloc va rămânea iluzoriu, câtă vreme se vor mai găsi şi oameni fără pregătirea şi priceperea necesară la conducerea cadministrativă a acelor localităţi.

Este şi un interes obştesc la mijloc ca să se ajute la prosperarea localităţilor de băi şi vilegiatură din *ţară*. Dar cel mai bine înţeles interes, obştesc este ca această protestare să nu însemneze numai un câştig mai mult sau mai puţin gras pentru câţi-va, — ci şi o desvoltare crescândă a acelor localităţi ca condiţii atât generale cât şi speciale de traiu.

Serviciul telegrafic

al ziarului «Universul»

AFACEREA REDL

Viena, 29. — La locuinţa de aici a lui Redl a fost găsită lista tuturor actelor vândute Rusiei.

*

Berlin, 29. — In şedinţa de azi a Camerei, deputatul Müller, vorbind în chestia spionajului comis de Redl, a spus următoarele:

La alcătuirea legei contra spionajului trebue să căutăm ca critica justificată de până acum asupra armatei să nu fie suprimată. Rog pe d. ministru de războiŭ a-mi comunica dacă cel mai genial negustor al timpului Redl nu a vândut Rusiei şi secrete militare germane. Armata noastră trebue ferită ca să nu treacă prin aceleaşi faze deprimante ca cea austriacă; să se tragă consecinţe din furtul comis de Redl şi să se pună mari baze ca cinstea militară să fie păzită cu sfinţenie.

*

Petersburg, 29. — Cercurile militare discută fără jenă foloasele trase de Rusia în urma spionajului comis de Redl.

Graţie acestuĭ spionaj, planurile de mobilizare ruseşti aŭ putut fi schimbate conform cerinţelor imperiului rus.

Redl era în posesiunea tuturor secretelor statului major austro-ungar şi fapta lui infamă a fost descoperită numaĭ în urma neprecauţiunei statului major rus.

Acum doĭ aní Redl a denunţat autorităţilor ruse pe Ungern Unternberg, spion austro-ungar, de unde reese că Redl nu numaĭ că făcea spionaj în interesul Rusieĭ, dar veghea în acelaş timp ca ea să nu fie spionată, ceeace s'a dovedit prin faptul că la locuinţa luĭ s'a găsit fotografia celuĭ denunţat precum şi o întinsă corespondenţă a acestuia.

DARUL OFERIT IMPARATULUI WILHELM DE ARMATA GERMANA

Berlin, 29. — Generalul contele Hasseler va prezinta la 3 Iunie împăratului Wilhelm darul armateĭ, oferit cu ocazia jubileului de domnie de 25 aní, dar care constă într'un baston de mareşal cu inscripţia:

„Impăratului german — armata germană. 1888—1913.

ANIVERSAREA ASASINAREI REGELUI ALEXANDRU OBRENOVICI

Belgrad, 29. — Azi s'aŭ împlinit 10 aní de la asasinarea regeluĭ Alexandru şi a reginei Draga. In ţară domneşte liniştea şi lumea discută numaĭ eventualitatea unuĭ războĭ cu Bulgaria.

Azĭ înainte de amiazĭ s'a serbat în biserică parastase pentru familia Obrenovicĭ.

Mormintele victimelor de acum 10 aní sunt neglijate în aşa fel încât locul lor abia se mai cunoaşte.

POLITICA NOULUI GUVERN UNGAR

Budapesta, 29. — La clubul naţional al muncei, noul preşedinte de consiliu Tisza a ţinut astă seară un discurs în care declară că nu poate da un nou program, căci este ferm decis a urma politica de până acum a partidului.

*

Budapesta, 29. — *Ziarul „Keleti Ertesito" anunţă, că în discursul ce îl va ţine mâine în Cameră contele Tisza, cu ocazia prezintăreĭ noului guvern, va face declaraţii şi referitoare la politica ce guvernul o va manifesta faţă de naţionalităţi.*

Va răspunde preşedintele partidului naţional român, Theodor Mihali, care va desvolta atitudinea partidului faţă de noul guvern.

HOLERA INTRE TRUPELE BULGARE — —

Salonic, 29. — **Intre trupele bulgare de lângă Serres a izbucnit holera.**

S'ar fi constatat până acum 100 de cazuri.

DEMISIA GUVERNULUI SPANIOL

Madrid, 29. — **Cabinetul Romanones a demisionat.**

PLECAREA DELEGAŢILOR TURCI DIN LONDRA

Londra, 29. — Delegaţii turcĭ au părăsit azĭ Londra.

NOTIFICAREA URCAREI PE TRON A REGELUI GRECIEI

Atena, 29. — Regele Constantin a primit pe foştii preşedinţi de consiliu, d-nii Theotokis şi Zaimis, care au fost însărcinaţi să anunţe Curţilor străine moartea fostului rege George şi urcarea pe tron a noului rege Constantin.

—oxo—

Accidentul de automobil dela Şosea

Un accident de automobil, din fericire fără urmări grave, s'a întâmplat Mercurĭ seara la Şosea între Hipodrom şi Vila Minovicĭ.

D. sublocot. Ionel Brătianu însoţit de d. Emil Peretz venea într'o gabrioletă trasă de doŭ caĭ, când pe neaşteptate automobilul cu No. 367 al d-luĭ dr. Racoviceanu, părăsind linia destinată acestor vehicule trecu prin rândul trăsurilor vrând s'o ia înaintea cailor.

Numaĭ graţie prezenţeĭ de spirit a vizitiuluĭ, care a cârmit imediat spre dreapta cu caĭ în sanţ, s'a putut evita o nenorocire mai mare.

Gabrioleta a fost lovită de automobil şi sfărâmată în bucăţi. D. Emil Peretz e rănit mai grav d. Ionel Brătianu şi vizitiul s'aŭ ales numaĭ cu câte-va răni neînsemnate pe mâinĭ şi corp.

E locul să menţionăm că acest accident se datoreşte numaĭ nerespectăreĭ regulamentului pentru circulaţia automobilelor.

—oxo—

◆ D-alĭ abonaţi cari cer schimbări de adresă, sunt rugaţi cu insistenţă să binevoiască a trimite administraţieĭ, odată cu cererea d-lor şi eticheta pe care este imprimată adresa cu care primeaŭ ziarul până atunci, spre a se putea da curs repede cererilor şi a nu se întârzia cu trimiterea ziarului la noua adresă.

SITUAŢIUNEA EXTERNĂ

Spectrul războiului

Evenimentele se precipită. Telegramele cu ştiri din ce în ce mai pesimiste se succed, pieţele financiare de pretutindeni sânt într'o enervare şi agitaţie neîntreruptă, întreaga activitate economică de la noi şi din celelalte ţări civilizate, este îngrijorată. Şi toată această stare de nesiguranţă, de frigurĭ toată această ferbere în care de la cel din urmă muncitor manual până la marele industriaş, în care de la cel mai umil agricultor până la marele proprietar se întreabă dacă ziua de mâine nu-l va chema aiurea, acolo unde se moare pentru patrie şi nu ştie dacă acum trebue să se gândească la copiiĭ luĭ, la el, la ziua lor de mâine orĭ trebue să se pregătească pentru marea zi; toată această fierbere care pune în faţa tuturor nesiguranţa, în care agricultorul întrevede în somnul său agitat holdele atât de făgăduitoare neavând cine să le culeagă, în care toţi muncitorii civilizaţieĭ, toţi aceĭ cari prin muncă şi înţelepciunea lor au zidit, au zidit aní deardndul, zeci de aní, au înaintea lor spectrul războiului gata să nimicească totul — toată această ferbere, acuma, pentru ce?

Pentru că aceĭ cari au pornit cu autoritatea morală a uneĭ înfrăţiri în numele civilizaţieĭ şi al creştinătăţeĭ, azĭ, când desigur şi prin valoarea armelor lor dar nu mai puţin şi cu concursul norocului, au şi pradă, se ceartă între eĭ la împărţirea pradeĭ.

Este una din acele sfidări ce se aruncă civilizaţieĭ şi care nu se poate ca ea să triumfe fără ca aceĭ cari au cutezat s'o arunce să rămâe nepedepsiţi.

Aşa cum se prezintă lucrurile aşa cum rezultă din telegramele ce sosesc şi din atitudinea ziarelor oficioase din Bulgaria, acest stat caută să provoace războiul cu orice preţ.

Sfertările Marilor Puteri pentru menţinerea păceĭ sunt desconsiderate. Telegrama Ţarului n'a avut nicĭ ea până în momentul acesta nicĭ un efect. Se pare că la Sofia nu se urmăreşte decât un lucru: războiul, războiul contra tuturor.

Din informaţiunile ce avem rezultă că Rusia a făcut serioase intervenţiuni pentru menţinerea păceĭ. De altfel este şi firesc că Rusieĭ nu-i poate conveni un războĭ între popoarele slave de la sud. Nu este mai puţin adevărat că se ştie că Rusia a trimis şi trimite zilnic transporturĭ de ajutoare Serbieĭ.

Se afirmă însă că aceste ajutoare sunt o măsură de precauţiune faţă de ajutoarele ce se trimit din altă parte Bulgarieĭ.

In cercetările noastre însă, am fost asiguraţi că atât cercurile diplomatice europene cât şi cercurile politice de la noi sunt la marginea răbdăreĭ faţă de interminabilele diferende balcanice. Această criză balcanică provocată de State cari n'aŭ încă dreptul să vorbească cu glasul tare în numele civilizaţiuneĭ, care n'aŭ contribuit încă cu nimic la capitalul de civilizaţie economică şi socială, este considerată şi la noi şi aiurea ca un adevărat scandal căruia trebue să i se pue cât mai repede capăt şi în modul cel mai energic.

*

S'a cercat de unii, şi se încearcă încă să se accentueze că la noi ar fi două opiniuni în ce priveşte atitudinea României.

Este adevărat că unele persoane, fără răspundere în Stat, susţin fie o atitudine, fie alta. Este iarăşi adevărat şi chiar surprinzător, că în unele ziare apar articole prin care se lasă să se creadă că Romănia în cazul unuĭ războĭ n'ar trebui să meargă nicĭ cu Bulgaria, dar nicĭ cu Serbia şi că neutralitatea i-ar conveni mai bine.

Toate acestea sunt vorbe aruncate fără nicĭ o răspundere şi care în realitate nu corespund nicĭ uneĭ indicaţiuni.

Atitudinea României? Putem să afirmăm că ea va fi din cele mai energice. România a dat dovadă că ştie să se stăpânească şi că în hotărârile eĭ nu uită să cântărească şi interesele umanităţeĭ şi ale civilizaţieĭ. Ca factor civilizator în concertul european, România se găseşte şi azĭ alături de acele State civilizate cari, ajunse la marginea răbdăreĭ, totuşi fac ultimele sforţări pentru ca pacea să nu fie turburată.

Dacă totuşi aceste sforţări nu vor izbuti şi dacă, după cum se pretinde că ar fi declarat însuşi regele Ferdinand, „se vor trimite la moarte în mod inutil miĭ de oameni" — atunci România va interveni şi va interveni cu autoritatea recunoscută braveĭ sale armate.

In această chestiune nu există nicĭ o deosebire de vederi. Toate partidele politice sunt hotărâte şi, ne spunea un distins bărbat de Stat român, „nu se va găsi guvern român care să primească, în cazul unuĭ nou războĭ în Balcani, ca România să rămâe neutră".

Am mai spus-o şi acum câteva zile: România nu are nicĭ un angajament cu nicĭ unul din statele balcanice. Dar tot aşa suntem în drept să afirmăm că România va fi liberă în acţiunea eĭ şi nu va fi la ordinele nimănuĭ.

Dacă în recentul nostru diferend cu Bulgaria, guvernul român a căutat să epuizeze toate mijloacele de pace şi a primit oferta de mediaţiune a Puterilor, a fost pentru că era în simţimântul oamenilor cu răspundere, că prima datorie a unuĭ stat civilizat şi care a jucat şi joacă un rol important în dezvoltarea civilizaţieĭ, este să facă toate sforţările ca pacea, singura temelie a propăşireĭ pe orice ţărăm, să nu fie turburată.

Dacă însă aceste sforţări, ale noastre şi ale tuturor Statelor civilizate vor fi din nou sfidate, atunci România liberă pe acţiunea eĭ, îşi va apăra interesele, punând înainte autoritatea incontestabilă a armelor sale.

„România nu poate admite ca Serbia să fie înăbuşită" spunea acum câteva zile ziarul oficios Le POLITIQUE.

„Dacă Bulgariĭ vor executa ceea ce ziarul MIR declară că e datoria guvernului, atunci e războiul, şi un războĭ provocat de eĭ şi care, ca urmare, îĭ va pune în contra tutulor amicilor păceĭ de pretutindeni" spune alt ziar oficios „LA ROUMANIE".

Este deci evident că, toate versiunile ce se încearcă a se pune în circulaţie sunt sau de domeniul fanteziei saŭ tendenţioase, căci atitudinea României, dacă nebunia va triumfa în Balcani, va fi hotărâtoare şi energică.

Şi încă odată, putem afirma că în această privinţă toate partidele politice de guvernământ sunt de acord.

Vom mobiliza la primul foc ce se va trage.

I. Fermo

—oxo—

MARELE INCENDIU din Botoşani

Botoşani, 29 Maĭ

Un puternic incendiu s'a declarat la grajdul hoteluluĭ „Victoria". Flacările alimentate de vânt au cuprins atenansele, consumându-le. Apoĭ s'aŭ comunicat la proprietăţile Fleischer şi C. Rosman într'un interval numaĭ de o jum. oră.

Sunt temeĭ mariĭ ca flacările să nu cuprindă şi depozitul de lemne de la locuinţa Rosman.

Focul continuă cu mare furie, ameninţând proprietăţile fraţilor Holfos şi C. Ionescu. Panica e mare fiind timpul nopţeĭ şi aproape în centrul oraşuluĭ. Noroc că vântul suflă în lungul străzeĭ Dragoş Vodă, ferind centrul, unde ar fi fost un adevărat dezastru.

Pompieriĭ comunalĭ sosind cu mare întârziere şi fără aparate complecte, ajutorul lor a devenit puţin eficace. Totuşi se lucrează din răsputeri la localizarea sinistruluĭ.

Toate autorităţile, poliţia, parchetul şi un numeros public compus din locuitoriĭ învecinaţi şi din centru oraşuluĭ asistă dând ajutoare. Primarul Th. Silion şi ajutoriĭ conduc operaţiunile.

Garnizoana a trimis trupe pentru paza averiĭ incendiaţilor.

CONFLICTUL din Balcani

DECLARAŢIILE REGELUI FERDINAND

Sofia, 29. — Regele Ferdinand a declarat unuĭ înalt diplomat că speră încă în rezolvirea pacinică a conflictuluĭ cu Serbia.

Pe de altă parte a declarat însă unuĭ fruntaş din opoziţie următoarele:

Vom face şi acest războĭ dacă vom fi siliţi, şi va trebui să-l facem. Dar aceasta este o nebunie, ne vom nimiciĭ unii pe alţiĭ cu toate că nu vom câştiga în urma acestuĭ războĭ nicĭ noĭ nicĭ Serbia, căci nu trebue să uităm că Europa nu va tolera o nouă împărţire a Balcanilor fără ca dânsa să beneficieze.

DECLARAŢIILE LUI PASICI

Belgrad, 29.—*Preşedintele consiliului, Pasicĭ a făcut următoarele declaraţiuni:*

Situaţia este foarte gravă, noĭ nu cerem Bulgarieĭ nimic, dar nu vom ceda din teritoriile ocupate nicĭ un petec şi în cazul când Bulgaria ne va ataca ea va fi responsabilă faţă de Europa.

Bulgaria are o atitudine provocătoare faţă de noĭ, căci şi-a concentrat armata la graniţa noastră. Suntem gata la orĭ şi ce, şi faptul că Bulgaria a întrerupt comunicaţia căilor ferate cu noĭ nu ne importă.

GUVERNUL SARB PREGATEŞTE ANEXAREA TERITORIILOR CUCERITE

Belgrad, 29. — *In ultimul consiliu de miniştri s'a stabilit proectul de lege referitor la anexarea teritoriilor cucerite.*

După consiliu, generalul Putnik şeful statului major sârb s'a prezintat în audienţă la rege, iar azĭ a plecat cu un tren special la cartierul general.

Generalul Putnik a primit din partea guvernului ordinul ca, în cazul când armata sârbă va fi din nou atacată de bulgarĭ, să dispună înaintarea pe întregul front.

Proiectul de anexare cuprinde toate teritoriile ocupate de sârbĭ şi stabileşte noua graniţă pe ambele maluri ale râului Vardar.

Serbia nouă va fi împărţită în judeţe şi va fi guvernată direct din Belgrad.

ATITUDINEA PUTERILOR

Petersburg, 29. — Ministrul de externe rus Sassonow a conferit timp îndelungat cu ambasadorii Angliei, Franţeĭ şi Italieĭ asupra chestiuneĭ balcanice.

Reprezentanţii Angliei şi Franţeĭ sunt de acord cu Sassonov, că războiul balcanic trebuie zădărnicit, cu orĭ ce preţ şi prin orĭ ce sacrificiĭ.

DEMERSURILE RUSIEI LA BELGRAD

Sofia, 29. — Ziarul „Vecerna Posta" comunică ştirea că ministrul Rusieĭ Nekljudov a declarat ca Rusia a făcut demersuri energice la Belgrad cerând respectarea tratatuluĭ de alianţă. Rusia nu se va da îndărăt de la nicĭ un pas în interesul menţinereĭ păceĭ.

BULGARIA ADMITE ARBITRAJUL ŢARULUI (?)

Viena, 29. — In cercurile diplomatice se afirmă, că situaţia balcanică s'a îmbunătăţit simţitor, în urma declaraţieĭ Bulgarieĭ că admite arbitragiul ţaruluĭ.

MOSII

BÂLCIUL TRADIŢIONAL AL BUCUREŞTILOR

Câmpul târguluĭ d'afară răsună de chiote şi de pocnituri.

Răsună, pentru că bâlciul moşilor şi-a întins acolo tarabele cu turte dulcĭ, cu mititeĭ, cu ţuică veche în ţoiuri noui, răsună, pentru că bâlciul moşilor şi-a deschis acolo magherniţele cu oale, cu donite, cu brăţări, cu inele, cu mărgele, cu tot felul de vase, de podoabe şi de jucăriĭ; răsună, pentru că soitariiĭ, care mănâncă foc şi scot panglicĭ, te chiamă, bătând cu toba, ţipând cu trâmbiţa, bubuind cu tunul, te poftesc să intri subt cortul în care comedianţiĭ se dau peste cap, în care panoramele ţi-arată bătăliĭ şi cinematografele alte grozăviĭ şi maĭ şi, în care uriaşiĭ şi piticiĭ îţi de.. monstrează monstruoasa mărire şi decadenţă a neamuluĭ omenesc.

După trecerea zilelor urâte ale ierniĭ, bucureştenii se adunaŭ în zilele frumoase ale lunii verdeţiĭ şi florilor, se grămădeau în bâlciul din târgul d'afară, ca să cumpere crucĭ pentru morminte, să facă pomeniĭ pentru odihna sufletelor răposaţilor. Şi, fiind că necazul trebue înecat iar mâhnirea risipită, îşi udaŭ gâturile cu ţuică de Vâlenĭ şi frământaŭ pământul prinşi în hore spriptene. Petreceaŭ cu gândul înclinaţi la morţiĭ lor, la bătrâniĭ trecuţi din viaţă.

Fâlfâiaŭ mânecile largi ale cămărilor albe ca fulgul cu care se găteaŭ voiniciĭ, sclipeaŭ fluturiĭ iilor strânse de mijlocul subţire al fetelor şi al nevestelor cu bete împletite în ite cu viĭ fete. Dar ca într'o ceaţă învăluite în praful anilor cari trec, se întunecă albul cămăşilor, se sting licăririle fluturilor de pe iĭ, şi, în locul lor, posomorând tabloul, apar îmbrăcăminte pestriţe, deşuchiate, care nu maĭ e portul frumos ţărănesc de altă dată, care e un port urât.

Tradiţia a rămas. Bâlciul moşilor se repetă regulat, în epocile determinate, dar fizionomia luĭ se schimbă mereu, ideea care l'a născut dispare.

Grămezile de crucĭ, de piatră şi de lemn, se răresc; mormanele de oale scad; piramidele de donite se surpă. Le iaŭ locul păpuşeriĭ noi, extravaganţe exotice.

Iată de ce câmpul târguluĭ d'afară răsună de chiote şi de pocnituri; iată de ce urlă chiotele şi pocniturile care, amintind veseliĭ vechi strămoşeştiĭ, ne duc d'a valma, ne duc mereu spre sensaţiuni noi străine de sufletul românesc.

N. Tinc.

ASASINAREA

MARELUI VIZIR MAHMUD SEVKET-PAŞA

Atentatul e opera uniunei liberale

— Din ediţia de eri dim. pentru Capitală —

O telegramă a corespondentului nostru special din Constantinopol ne anunţă că marele vizir şi ministru de externe al Turcieĭ, Mahmud Şefket-paşa a căzut victima unuĭ odios atentat.

MAHMUD SEVKET PAŞA

Se ştie că Mahmud Şefket-paşa, salvatorul constituţieĭ turceşti, acela care a venit de la Salonic cu armata la Constantinopol, în ziua izbucnireĭ mareĭ revoluţii care a detronat pe Abdul Hamid şi a inaugurat era nouă în Turcia, a luat în ultimul timp frânele guvernului sub auspiciĭ foarte rele.

Adus la putere în urma loviturei de Stat a luĭ Enver bey şi a partizanilor războiuluĭ, carĭ voiaŭ să împiedice cu orĭ ce preţ pacea ruşinoasă pe care era gata s'o semneze adunarea naţională sub guvernul luĭ Kiamil paşa, regimul luĭ Mahmud Şefket paşa n'a putut continua cu succes acest războiŭ şi a fost silit să încheie şi el o pace, nu maĭ puţin ruşinoasă pentru Turcia modernă. Din această cauză popularitatea şi prestigiul tinerilor turcĭ a scăzut mult în timpul din urmă. Pe de altă parte membriĭ partidului uniuniĭ liberale, expuşi celor maĭ grozave persecuţiĭ şi vexaţiuni, complotaŭ sistematic în contra guvernului şi a politiceĭ sale. In asemenea împrejurări nu este exclus ca să ne aflăm în faţa uneĭ noui loviturĭ de Stat, pornită, ca şi aceea a luĭ Enver bey prin asasinarea unuia din cei maĭ de seamă membriĭ ai guvernului.

Urmările acesteĭ probabile loviturĭ, pentru desfăşurarea evenimentelor din Balcani, nu se pot prevedea încă, cu toate că este lucru ştiut că şi partizaniĭ regimului care a precedat tinerilor turcĭ, sunt adepţiĭ păceĭ— aceasta cu atât maĭ mult cu cât focul e gata să izbucnească din noŭ în Balcani.

Iată acum telegramele ce ni le transmite corespondentul nostru particular din Constantinopol, asupra asasinatuluĭ:

Constantinopol, 29.—MARELE VIZIR MAHMUD ŞEFKET PAŞA A FOST ASASINAT.

Naum

*

Constantinopol, 29. — **Maĭ mulţi necunoscuţi aŭ tras zece focurĭ de revolver asupra mareluĭ vizir Mahmud Şefket paşa în momentul când se ducea în automobil de la ministerul de războĭ la Sublima Poartă.**

Marele vizir grav rănit a fost transportat la minister unde a încetat din viaţă.

Câteva minute maĭ târziu a încetat din viaţă şi aghiotantul său Kemal bey, în urma rănilor primite.

Un consiliu de miniştri s'a întrunit imediat la ministerul de războĭ şi a luat măsurile militare necesare pentru menţinerea ordineĭ.

*

Constantinopol, 29. — **Intr'o comoditate din cuartierul Ghedih paşa a fost arestat un anume Topal Tewfik. Asupra luĭ s'aŭ găsit două revolvere şi cartuşe.**

Se crede că cel arestat este unul din asasiniĭ.

Poliţia a deschis o anchetă severă.

In oraş e linişte. Patrule circulă pe stradă.

Odiosul atentat a produs o profundă impresie în toate cercurile Naum.

*

Londra, 29. — **Agenţia Reuter primeşte ştirea din Constantinopol că marele vizir mergând spre Poartă cu automobilul a fost atacat de doŭ civiliĭ. Unul din aceştia a tras asupra luĭ, omorându-l.**

Se bănueşte, că este vorba de un atentat contra regimului tânăr turc.

*

Constantinopol, 29. — **Marele vizir Mahmud Şefket paşa a participat azĭ înainte de amiazĭ ca de obicei la maĭ multe întruniriĭ. Pe la orele 12 a plecat de la ministerul de războĭ spre Poartă cu automobilul, însoţit de aghiotantul său, Ibrahim-bey, un ofiţer de marină, Ekref-bey şi de un servitor.**

In drum a fost atacat de doŭ necunoscuţi carĭ aŭ tras focurĭ de revolver asupra luĭ. Dus la ministerul de războĭ, marele vizir a murit. Ibrahim bey şi servitorul aŭ fost de asemenea răniţi; cel dintâĭ a sucombat după o jumătate de oră după atentat.

—Atentatorul care se numeşte Kadrin a fost arestat împreună cu complicii săi.

Atentatorul a declarat, că a omorât pe marele vizir cu premeditare şi că este membru al uniuneĭ liberale.

Atentatul nu surprinde pe niemeni, căci de mult se vorbea de o conjuraţie care ar fi condamnat la moarte pe Mahmud Şefket paşa.

Marele vizir a fost făcut atent să se păzească şi cu toate că era strict păzit, a căzut victima acestuĭ atentat.

Atentatul nu este o răzbunare personală ci o lovitură dată tinerilor turcĭ şi se crede că zilele acestea vor urma alte atentate.

*

Constantinopol, 29. — **Până acum aŭ fost arestate 4 persoane ca complicĭ în atentatul contra mareluĭ vizir.**

Constantinopol, 29. — *Biroul preseĭ a publicat un comunicat oficial care spune:*

Marele vizir şi ministru de războiu, Mahmud Şefket se ducea azĭ dim. la Poartă. In momentul când automobilul său eşa din piaţa Bayazid, din cauza reparaţiunilor care se fac în stradă, automobilul a micşorat viteza; din mulţime niştе indivizi aŭ tras maĭ multe focurĭ de revolver; marele vizir a intrat rănit în ministerul de războiu unde a murit după o jumătate de ceas. Aghiotantul său, ofiţerul de marină Ibrahim, lovit de un glonte la cap a murit şi el.

Consiliul de miniştri s'a adunat. Mimisterul de războiu şi autorităţile militare aŭ luat măsurile necesare spre a menţine ordinea.

*

Constantinopol, 29. — *Asasinarea marelui vizir a pricinuit în oraş o mare consternare; totuşi liniştea cea maĭ desăvârşită domneşte şi patrulele circulă pe stradă.*

Se crede că e vorba de un complot în contra comitetului.

Intrarea biurourilor oficiale ale Porţeĭ e îngăduită cu băgare de seamă; intrarea ministerului de războiŭ e interzisă.

Talaat bey asistă la consiliul de miniştri.

Ministrul de interne, Hadgi Halil, care eşea de la Poartă, a declarat că nicĭ o hotărâre nu a fost încă luată în ceea ce priveşte numirea marelui vizir.

*

Constantinopol, 29. — *Motivul asasinăreĭ luĭ Mahmud Şefket este următorul:*

Acum o lună marele vizir a ordonat comandantului de corp Abuk paşa să părăsească armata de la Ceatalgea şi să se întoarcă definitiv la Constantinopol; acesta însă a refuzat a se supune, iar Mahmud Şefket a ameninţat că va determina pe sultan să dea acest ordin în scris.

Acum 3 săptămâni, 40 ofiţeri aŭ pătruns în locuinţa mareluĭ vizir cu scop de a-l asasina, dar nu l'aŭ găsit acasă.

Azĭ când ordinul de rechemare a luĭ Abuk paşa trebuia să fie semnat, marele vizir a fost asasinat.

NOUL MARE VIZIR

Constantinopol, 29. — **Printr'o iradea, principele Said Halim-paşa, ministrul de externe, a fost numit mare vizir ad-interim.**

Un „hattihumayun" a fost citit în această privinţă azĭ după amiazĭ la Poartă. Ceilalţi miniştri rămân.

Consiliul de miniştri e adunat la Poartă.

Ştirea în străinătate

Viena, 29. — La legaţiunea turcească de aicĭ a sosit următoarea telegramă expediată din Constantinopol la orele 2.

„Contra mareluĭ vizir Mahmud Şefket paşa s'a comis un atentat.

Marele vizir e grav rănit. In capitală domneşte liniştе perfectă".

*

Londra, 29. — Ziarul „Central News" primeşte din Constantinopol următoarea telegramă:

Marele vizir Mahmud Şefket paşa a prezidat azĭ înainte de amiazĭ maĭ multe consfătuiriĭ. La amiazĭ el a plecat de la ministerul de războiŭ spre Poartă însoţit de aghiotantul său Ibrahim bey, un ofiţer de marină şi un servitor. Abia a fost pornit automobilul, când doĭ civiliĭ aŭ sărit asupra luĭ trăgând focurĭ de revolvere.

Marele vizir a căzut. Automobilul a fost oprit şi lumea de pe stradă l-a întrebat pe Mahmud Şefket paşa dacă este rănit, dar n'a maĭ primit nicĭ un răspuns.

Dus la ministerul de războĭ, marele vizir a murit. Aghiotantul a fost de asemenea rănit şi a murit după o jumătate de oră.

Ofiţerul de marină, imediat după comiterea atentatului, s'a repezit la atentator şi după o luptă scurtă l'a arestat.

Atentatorul a declarat la interogator că a comis atentatul pentru că a voit să răzbune moartea luĭ Nazim paşa.